Netwerkdag kinderen, jongeren en volwassenen zonder wettig verblijf

Donderdag 22 oktober 2026

Arteveldehogeschool, Campus Sociaal Werk

Sint-Annaplein 31, 9000 Gent

PROGRAMMA

Het leven en de rechtssituatie van mensen zonder wettig verblijf is enorm precair. Het beleid wordt bovendien steeds strenger. Berichten over mogelijke woonstbetredingen en terugkeerhubs zorgen voor angst en onzekerheid. Die onrust heeft ook gevolgen voor het welzijn en de schoolloopbaan van kinderen en jongeren en voor gezinnen en alleenstaanden zonder wettig verblijf.

Tijdens deze netwerkdag brengen we onderwijsprofessionals, hulpverleners, juristen en andere betrokkenen samen. In de voormiddag onderzoeken we hoe scholen een veilig en zorgzaam klimaat kunnen creëren. In de namiddag staan de rechten van mensen zonder wettig verblijf en de gevolgen van recente beleidsontwikkelingen centraal.

Voormiddag - Laat ze leren!

Recht op onderwijs voor kinderen en jongeren zonder wettig verblijf

9.00 uur - Onthaal

9.30 uur - Welkom

9.45 uur - Werkwinkels

1. Recht op onderwijs, ongeacht verblijfsstatus

Elk kind en elke jongere heeft recht op onderwijs, ook zonder wettig verblijf. Maar wat houdt dat recht precies in? En hoe kunnen scholen ervoor zorgen dat leerlingen zonder papieren daadwerkelijk toegang krijgen tot onderwijs en zich veilig voelen op school?

In deze werkwinkel licht **Geert Matthys**, docent vreemdelingenrecht aan Arteveldehogeschool, het juridische kader toe. Aan de hand van herkenbare situaties uit

de schoolpraktijk bespreekt hij de rechten van kinderen en jongeren zonder wettig verblijf en de verantwoordelijkheden van scholen. Deelnemers krijgen concrete handvatten om vragen en moeilijke situaties zorgvuldig en met respect voor de rechten van de leerling aan te pakken.

2. Wat staat er (niet) in het wetsontwerp rond woonstbetredingen?

Het wetsontwerp rond woonstbetredingen roept veel vragen en bezorgdheden op. Wat houdt het voorstel precies in? Onder welke voorwaarden zou een woonstbetreding mogelijk zijn? En welke bevoegdheden en waarborgen zijn wel - of net niet - in de tekst opgenomen?

In deze werkwinkel nemen we het wetsontwerp onder de loep. We maken een duidelijk onderscheid tussen de inhoud van het voorstel, de mogelijke gevolgen voor de praktijk en wat er soms ten onrechte over wordt beweerd. Zo krijgen deelnemers heldere en juridisch onderbouwde informatie om vragen en bezorgdheden beter te kunnen plaatsen.

11.00 uur – Pauze en netwerking

11.30 uur - Panelgesprek: een veilig en zorgzaam schoolklimaat

Hoe creëren we een veilig en zorgzaam schoolklimaat voor leerlingen zonder wettig verblijf? Hoe gaan scholen om met de angst en onzekerheid waarmee deze leerlingen worden geconfronteerd? En hoe zorgen we ervoor dat kinderen en jongeren in kwetsbare situaties niet uit beeld verdwijnen?

Panelleden: Geert Matthys, een ervaren OKAN-leerkracht, Chris Bens (Hand in Hand Gent), Evelyne Huughe en een ervaringsdeskundige (Een Hart voor Vluchtelingen Gent).

12.15 uur – Middagpauze en mogelijkheid tot lunch

Namiddag - Rechten onder druk

13.15 uur - Stand van zaken van de opvang- en oriëntatieprojecten

Een korte toelichting bij de actuele stand van zaken van de opvang- en oriëntatieprojecten voor mensen zonder wettig verblijf, door **Hilde Geraets** ORBIT vzw.

13.30 uur - Panelgesprek: beleidsontwikkelingen en gevolgen voor de praktijk

Welke ontwikkelingen zien we in het Belgische en Europese beleid rond mensen zonder wettig verblijf? Wat betekenen die voor hun grondrechten? En welke concrete gevolgen ondervinden hulpverleners, juristen en andere praktijkwerkers?

Panelleden:

- Ina Vandenberghe, Myria, Federaal Migratiecentrum
- Michele Levoy, directeur van PICUM *(gevraagd)*
- Brecht De Schutter, advocaat vreemdelingenrecht
- Anneleen De Maeyer, coördinator Dokters van de Wereld Antwerpen

14.30 uur - Pauze

14.45 uur - Werkwinkels

Detentie

Wat betekent detentie voor mensen zonder wettig verblijf? Welke regels en procedures zijn van toepassing, welke rechten hebben mensen in detentie en waar liggen de belangrijkste knelpunten?

In deze werkwinkel zoomt **Ina Vandenberghe**, adjunct-directeur van Myria (Federaal Migratiecentrum), in op het juridische kader en de praktijk van detentie. Deelnemers krijgen inzicht in de rechten van betrokkenen en in de aandachtspunten voor wie hen begeleidt of ondersteunt.

Recht op medische hulp

Welke medische hulp is toegankelijk voor mensen zonder wettig verblijf? Hoe werkt de procedure voor dringende medische hulp en tegen welke praktische drempels lopen patiënten en hulpverleners aan?

Anneleen De Maeyer, coördinator bij Dokters van de Wereld Antwerpen, licht het juridische en praktische kader toe en bespreekt hoe mensen zonder wettig verblijf naar passende medische zorg kunnen worden toegeleid.

Recht op juridische bijstand

Ook mensen zonder wettig verblijf hebben recht op juridische bijstand. Maar hoe krijgen zij toegang tot een advocaat? Voor welke procedures kunnen zij ondersteuning krijgen en welke rol kunnen hulpverleners en vrijwilligers daarbij opnemen?

Brecht De Schutter, advocaat vreemdelingenrecht, verduidelijkt de mogelijkheden, procedures en aandachtspunten. Aan de hand van concrete situaties krijgen deelnemers handvatten om mensen zonder wettig verblijf correct te informeren en gericht door te verwijzen.

16.00 uur - Slotwoord

16.15 uur – Einde

Een samenwerking van:

Met de steun van: